

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМСТВОМ**

методичні рекомендації для контрольних робіт здобувачів вищої освіти
освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
заочної форми навчання

**МИКОЛАЇВ
2021**

УДК 657.012.32
Б94

Рекомендовано до друку рішенням науково-методичної комісії обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету від _____ р., протокол № ____

Укладачі: Н.М. Сіренко, І. В. Баришевська

Рецензенти:

- Сластіон Т. Ю. - головний бухгалтер ТОВ «Золотий Колос» Вітовського району;
- Сирцева С.В. - канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет

© Миколаївський національний аграрний університет, 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	7
ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	8
ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ	10
ВИБІР ВАРІАНТА ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	20
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	21

ВСТУП

Формування висококваліфікованого спеціаліста потребує самостійності у проведенні аналізу, досліджень, розв'язанні виробничих ситуацій та вміння обґрунтовувати вибір у реальних виробничо-організаційних умовах господарювання підприємства.

Контрольна робота є одним із видів самостійного вивчення курсу, вона допомагає набутти навички самостійної роботи, пошуку літератури, викладу змісту теми на підставі вивченого.

Контрольна робота, як форма перевірки оволодіння навчальним матеріалом здобувача вищої освіти заочної форми навчання у відведений для самостійної роботи час, регламентується робочим навчальним планом.

Зміст контрольної роботи визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

При написанні контрольної роботи, здобувач вищої освіти використовує систему навчально-методичних засобів, передбачених програмою, для вивчення даної дисципліни, а саме: підручники, навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій, відповідну наукову й періодичну літературу.

Мета написання контрольної роботи - закріплення знань, набутих під час вивчення теоретичного курсу, а також під час вивчення діяльності суб'єктів підприємницької діяльності в умовах ринкової економіки.

Методичні рекомендації розроблені відповідно до робочої програми дисципліни "Бухгалтерський облік в управлінні підприємством" для здобувачів вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Завдання вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» є: засвоєння здобувачем вищої освіти теоретичних основ та їх подальшого застосування майбутніми магістрами з обліку і оподаткування при організації облікової роботи на підприємстві відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та звітність в Україні».

Компетентності: Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК1. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК9. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ФК1. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

ФК5. Здатність застосовувати методи і методики аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації.

ФК7. Здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства.

ФК8. Здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору.

ФК9. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

ФК10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

ПРН2. Знати теорію, методику і практику формування облікової інформації за стадіями облікового процесу і контролю для сучасних і потенційних потреб управління суб'єктами господарювання з урахуванням професійного судження.

ПРН1. Вміти розвивати та підвищувати свій загальнокультурний і професійний рівень, самостійно освоювати нові методи роботи та знання щодо комплексного бачення сучасних проблем економіки та управління.

ПРН5. Володіти інноваційними технологіями, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання облікової інформації для потреб управління суб'єктом господарювання. ПРН6. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації.

ПРН7. Розробляти внутрішньофірмові стандарти і форми управлінської та іншої звітності суб'єктів господарювання.

ПРН10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та не фінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень.

ПРН15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.

ПРН16. Здійснювати публічні ділові і наукові комунікації задля вирішення комунікативних завдань державною та іноземними мовами. ПРН17. Готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

ПРН18. Дотримуватися норм професійної та академічної етики, підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу (команди), споживачами, контрагентами, контактними аудиторіями.

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1 Структурно-модульна схема дисципліни для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня 1-го року навчання спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Бухгалтерський облік в управлінні підприємством	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. «ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ»	Тема 1: Сутність і місце облікової інформації в управлінні підприємством
		Тема 2: Бухгалтерський облік в інформаційній системі управління підприємством
		Тема 3: Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством
		Тема 4: Принципи, методики і техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності
		Тема 5: Збалансована система показників у формуванні обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством
		Тема 6: Якість облікової інформації та бухгалтерського обліку
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В ПРИЙНЯТТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	Тема 7: Бухгалтерський облік в управлінні вартістю підприємства
		Тема 8: Облікова політика в ціноутворенні
		Тема 9: Оцінювання очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень
		Тема 10: Бухгалтерський облік для прийняття екологічних рішень
		Тема 11: Бухгалтерський облік для прийняття соціальних рішень
		Тема 12: Бухгалтерський облік в управлінні ризиками підприємства

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота виконується згідно з навчальним планом з дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» здобувачами вищої освіти заочної форми навчання обліково-фінансового факультету спеціальності 071 «Облік і оподаткування».

Контрольна робота складається з двох теоретичних питань, однієї практичної задачі та ситуаційного завдання; виконується по варіанту, який визначається останніми двома цифрами залікової книжки здобувачів вищої освіти (додаток А).

Навчальну та спеціальну літературу з теми контрольної роботи здобувачі вищої освіти підбирають самостійно, керуючись списком літератури, який наведено в методичці. Особливу увагу слід звернути на першоджерела (законодавчі акти, нормативні та інструктивні матеріали). Користуватися необхідно лише новими виданнями та останніми редакціями нормативних актів. Список використаних літературних джерел та інших матеріалів необхідно систематизувати у загальноприйнятому порядку і навести у кінці контрольної роботи.

Наведені в роботі цифрові дані, цитати, таблиці, якщо вони взяті з першоджерел, мають супроводжуватися посиланнями на ці джерела.

Контрольна робота має бути написаною чітко й розбірливо, грамотною й охайною. Контрольна робота виконується на листах формату А-4, міжстроковий інтервал 1,5, шрифт 14 або оформлюється рукописно.

Виправлення, закреслювання, скорочення слів та використання аббревіатур (крім загальноновживаних) у тексті не дозволяється.

У кінці роботи здобувач вищої освіти ставить свій підпис і дату виконання роботи.

Якщо виконана контрольна робота не відповідає зазначеним вимогам, вона не приймається до рецензування.

Готова контрольна робота подається на заочне відділення університету в термін, визначений навчальним графіком, не пізніше 10 днів до початку сесії.

Якщо контрольна робота не відповідає вимогам цих методичних вказівок, її повертають здобувачу вищої освіти на доопрацювання. До другого (доопрацьованого) варіанта здобувач вищої освіти обов'язково додає рецензію на перший варіант.

Робота зараховується лише за підсумками співбесіди з викладачем.

Скласти екзамен з дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» здобувач вищої освіти може тільки після захисту контрольної роботи.

**ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ
ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ
«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

1. Сутність та склад економічної інформації.
2. У чому особливості облікової інформації? Назвіть джерела та методи отримання інформації.
3. Основні характеристики облікової інформації.
4. Основні споживачі облікової інформації та їх класифікація.
5. Вимоги до облікової інформації.
6. Послідовність опрацювання облікової інформації.
7. Облікова система: поняття склад та характеристика
8. Суть, зміст облікового процесу.
9. Сутність та поняття інформаційних систем.
10. Класифікація інформаційних систем.
11. Структура інформаційних систем.
12. Еволюція інформаційних систем.
13. Інформаційна система сучасного підприємства.
14. Місце бухгалтерського обліку в інформаційній системі підприємства.
15. Методологія створення інформаційної системи.
16. Поняття та значення управлінської бухгалтерської звітності.
17. Принципи управлінської бухгалтерської звітності та класифікації її форм.
18. Вимоги до управлінської бухгалтерської звітності.
19. Методики підготовки управлінської бухгалтерської звітності.
20. Техніки підготовки управлінської бухгалтерської звітності.
21. Критерії оцінки ефективності управлінської бухгалтерської звітності.
22. Інтегрована управлінська бухгалтерська звітність.
23. Сутність обліково-аналітичного забезпечення (функції та склад).
24. Основні стадії формування обліково-аналітичного забезпечення.
25. Обліково-аналітична система.
26. Збалансована система показників в управлінні підприємством (поняття та склад).
27. Збалансована система показників як інформаційна підтримка стратегічного рівня управління компаніями.
28. Проблеми запровадження системи збалансованої системи показників на підприємствах.
29. Загальні засади розвитку екологічного менеджменту як фактору сталого розвитку.
30. Поняття екологічного менеджменту.
31. Сутність та значення екологічного обліку.
32. Екологічний облік як інформаційна підтримка прийняття екологічних рішень.
33. Облік екологічних витрат.

34. Облік екологічних зобов'язань.
35. Загальні засади розвитку екоконтролю.
36. Засади проведення екологічного аудиту.
37. Екологічна звітність: сутність та склад.
38. Соціальній облік в системі посилення корпоративної соціальної відповідальності.
39. Загальні засади розвитку соціального обліку як основного джерела отримання інформація соціального спрямування.
40. Особливості та основні напрямки обліку соціальних витрат.
41. Порядок відображення показників соціального обліку в звітності.
42. Аудит соціально-орієнтованих витрат.
43. Сутність та класифікація ризиків.
44. Загальна характеристика системи управління ризиками.
45. Інформаційна підтримка управління ризиками як напрям зниження рівня непередбачувальності.
46. Класифікація ризиків підприємства для цілей бухгалтерського обліку.
47. Ризики в прогнозуванні діяльності підприємства.
48. Якісні характеристики облікової інформації та бухгалтерського обліку.
49. Оцінювання очікуваних витрат для прогнозування та прийняття управлінських рішень.
50. Інструментарій бухгалтерського обліку та звітності в управлінні підприємством.
51. Інформаційне забезпечення управління підприємством.
52. Облік як інформаційна система.
53. Організація обліку в системі управління.
54. Управлінський і фінансовий облік в процесі прийняття управлінських рішень.
55. Суть та необхідність встановлення вартості компанії.
56. Методики визначення показників вартості компаній.
57. Вартісноорієнтоване управління підприємства в системі бухгалтерського обліку.
58. Оцінка вартості компанії за моделлю економічної доданої вартості.
59. Застосування системи збалансованих показників для оцінки вартості підприємства.
60. Вартісне оцінювання підприємства в системі бухгалтерського обліку.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1

Визначте потреби в інформації управлінського обліку для наступних категорій керівників:

- Менеджер місцевої торгової точки швидкого харчування, де їжа готується і реалізовується покупцям, які заходять за нею до магазину або отримують її не виходячи з автомобіля
- Регіональний менеджер, який керує операціями всіх роздрібних точок збуту в регіоні, який охоплює південний регіон України.
- Вище керівництво, яке розміщене в корпоративній головному офісі компанії. Зокрема, розгляньте інформаційні потреби директора та помічника директора по операціям та маркетингу.

Необхідно відобразити зміст, частоту і своєчасність інформації, необхідної для кожної категорії.

Завдання 2

Підприємство у звітному бюджетному році розробляє новий вид продукції. Дані на бюджетний період щодо обсягу та ціни продажу цього продукту, витрати, пов'язані з виробництвом і реалізацією нової продукції наведено у таблиці.

Показник	Значення показника
Запланований обсяг продажу, од	45000
Ціна, грн. (у т.ч. ПДВ)	80
Матеріальні витрати (прямі), грн	22
Прямі витрати на оплату праці, грн	5
Загальновиробничі витрати, грн	3
Планові витрати на збут, грн	3 % від доходу періоду
Планові адміністративні витрати, грн	9 % від прямих витрат
Постійні витрати	240000

Необхідно скласти бюджет доходів і витрат підприємства на бюджетний період.

Завдання 3

В багатьох закордонних компаніях відділ управлінського обліку входить до складу виробничої групи, а не є відокремленим структурним підрозділом фінансової служби. Крім того в багатьох компаніях функціонують дві відособлені бухгалтерії. Одна виконує функції фінансового обліку для акціонерів і податкових органів, а інша здійснює облік і калькулювання витрат, пов'язаних з виробничою діяльністю.

Які переваги і недоліки має розподіл бухгалтерії на відособлені служби фінансового і управлінського обліку?

Завдання 4

Підприємство «Джоконда» у звітному році мало такі залишки на рахунках запасів, грн:

Рахунок	На початок року	На кінець року
Матеріали	5500	6500
Незавершене виробництво	9600	8000
Готова продукція	5000	8500

Протягом року було здійснено такі витрати, грн:

- купівля матеріалів 40000;
- пряма оплата праці 22000;
- загальновиробничі 33000;
- адміністративні 7900;
- загальногосподарські 13000;
- витрати на збут 7000.

Доход від реалізації всієї виробленої продукції становив 150000 грн.

Необхідно визначити:

- вартість витрачених на виробництво матеріалів;
- загальну суму виробничих витрат звітного року;
- собівартість виготовленої продукції;
- собівартість реалізованої продукції;
- валовий, операційний і чистий прибуток (за існуючої ставки оподаткування прибутку).

Завдання 5

Ціна одиниці продукції А складає 500 грн., змінні затрати на одиницю продукції А дорівнюють 200 грн. Ціна одиниці продукції Б складає 1000 грн., змінні затрати на одиницю продукції Б дорівнюють 500 грн. Який від продукції має більш високий рівень рентабельності? Які управлінські рішення можна прийняти за результатами розрахунків?

Завдання 6

ВАТ «Автомобіліст» має такі показники роботи одного автомобіля:

- балансова вартість на початок року 6000 грн
- ліквідаційна вартість після 2-х років використання становитиме 2000 грн
- витрати на технічне обслуговування (2 рази за рік) 120 грн
- запасні частини з розрахунку на 1000 км пробігу 20 грн
- вартість ліцензії (за рік) 80 грн
- страхові платежі (за рік) 150 грн
- заміна автошин після 25000 км пробігу (4 шини по 37,50 грн) 150 грн
- вартість 1 л бензину (10 л на 100 км пробігу) 3 грн

Необхідно поділити витрати на змінні та постійні і скласти таблицю витрат за рік при різних обсягах пробігу автомобіля (5000, 10000, 20000, 30000 км) та визначити для кожного рівня:

- 1) загальну суму витрат, у т. ч. змінних та постійних;
- 2) витрати на 100 км пробігу, у т. ч. змінні та постійні.

Завдання 7

Інвестований в підприємство капітал дорівнює 3000 тис. грн., а чистий прибуток за рік склав 1600 тис. грн. В структурі капіталу власний капітал дорівнює 60% (рівень дивідендів - 25%), а залучений капітал – 40% (проценти по кредиту – 20%). Визначити економічно додану вартість (EVA) і дайте оцінку цьому показнику. Чи є приріст вартості капіталу?

Завдання 8

Постійні затрати за рік склали 100 тис. грн. Ціна одиниці продукції дорівнює 50 грн., а змінні затрати на одиницю продукції – 25 грн. Потрібно проаналізувати, яким буде прибуток, якщо зменшити змінні затрати на 20%, а постійні – на 15 тис. грн.

Завдання 9

Підприємство «Валентина» спеціалізується на виробництві одного виду продукції. За рік обсяг реалізації становить 1000 од. продукції за ціною 300 грн за одиницю. Сукупні змінні витрати на випуск становлять 200 тис. грн, постійні - 50 тис. грн.

Необхідно визначити:

- 1) точку критичного обсягу виробництва і реалізації продукції;
- 2) маржинальний і операційний прибуток на весь випуск і на одиницю продукції.

Завдання 10

Підприємство «Зодіак» виробляє два види продукції з такими показниками:

Показник	Вид продукції	
	А	Б
Обсяг виробництва і реалізації, од.	500	1000
Ціна реалізації, грн за одиницю продукції	200	400
Змінні витрати, грн на одиницю продукції	120	290
Постійні витрати, грн	100000	

Адміністрація підприємства розглядає питання про доцільність зміни структури виробництва і реалізації продукції, а саме: збільшення обсягу продукції А до 800 од. при зменшенні продукції Б до 700 од. Очікується, що це не вплине на суму постійних витрат, ціну реалізації та змінні витрати на одиницю продукції.

Необхідно визначити:

- 1) маржинальний дохід та операційний прибуток до і після зміни структури реалізованої продукції;
- 2) критичний обсяг виробництва (точку беззбитковості) до і після зміни структури продукції;
- 3) дати пропозиції про доцільність зміни структури виробництва і реалізації продукції.

Завдання 11

Новостворена фірма «Лідер» планує продавати косметичні набори, для чого орендувала приміщення за 600 грн на місяць. Планується оплата праці персоналу з відрахуваннями на соціальні заходи - 1500 грн за місяць. Вартість патенту складає 200 грн за місяць. Купівельна вартість одного косметичного набору 40 грн, продажна - 60 грн (без суми ПДВ).

Необхідно визначити критичний обсяг продажу у кількісному та грошовому вимірниках.

Завдання 12

Постійні витрати підприємства «Чоп» складають 46 тис. грн за місяць. Змінні витрати на одиницю продукції — 50 грн, проектний обсяг виробництва - 200 од. продукції.

Необхідно визначити критичну ціну, при якій підприємство не буде мати ні прибутку, ні збитку.

Завдання 13

Компанія «Шапоров» виготовляє і продає авторучки. Змінні витрати на кожну з них складають 2 грн. Компанія може обрати один з трьох варіантів дій:

- виробляти і продавати 60000 ручок по 4 грн, що забезпечить 20000 грн прибутку;

- виробляти і продавати 35000 ручок по 5 грн;

- виробляти і продавати 20000 ручок по 6 грн.

Визначити, який варіант дій для компанії є найефективнішим.

Завдання 14

Компанія «Дніпрометал» виробляє металеві вироби, які продає по 5 грн за одиницю, при змінних витратах — 4,5 грн/од. Максимальна виробнича потужність обладнання компанії — 100000 виробів за рік. Постійні витрати компанії — 60000 грн за рік.

Визначити:

1) очікуваний фінансовий результат при реалізації 100000 виробів за рік;

2) ціну реалізації, при якій підприємство не буде мати ні збитку, ні прибутку (ціну беззбитковості);

3) ціну реалізації, яка забезпечить одержання прибутку 5000 грн.

Завдання 15

Компанія «Салют» планує продавати 200000 од. продукції. Постійні витрати компанії 400000 грн за рік, змінні витрати — 60% від ціни продажу продукції.

Визначити:

1) яка ціна на продукцію компанії забезпечить її беззбитковість;

2) при якій ціні реалізованої продукції компанія зможе отримати 100000 грн прибутку.

Завдання 16

Ковбасний цех м'ясокомбінату випускає і продає напівкопчену ковбасу «Одеська» за ціною 16 грн за 1 кг. Проектна потужність цеху 5000 кг ковбаси за місяць. Змінні витрати на 1 кг ковбаси складають 10 грн, постійні витрати цеху 12600 грн за місяць.

Необхідно визначити:

- 1) поріг рентабельності (точку беззбитковості) у натуральному та грошовому вимірнику і у відсотках до проектної потужності;
- 2) ціну реалізації, яка забезпечить беззбитковість виробництва при досягненні проектної потужності;
- 3) ціну реалізації, при якій підприємство отримає 2 грн прибутку з кожного кг проданої продукції при максимальному обсязі виробництва
- 4) суму прибутку, який одержить м'ясокомбінат при виробництві 3500 кг ковбаси за місяць.

Завдання 17

Підприємство «Промінь» виробляє і реалізує один вид продукції з такими показниками: обсяг реалізації — 200 од. продукції, ціна реалізації — 750 грн/од., змінні витрати — 450 грн/од., постійні витрати — 42000 грн за місяць.

Необхідно визначити:

- 1) точку беззбитковості у натуральному і грошовому вимірниках;
- 2) очікувану суму прибутку при максимальному обсязі реалізації;
- 3) ціну беззбитковості, тобто мінімальну ціну, при якій підприємство, реалізуючи 200 од. продукції, не буде мати ні збитку, ні прибутку.

Завдання 18

Приватний підприємець С.П. Куценко планує продавати сувеніри на фестивалі. Оренда торгового місця та вартість патенту складають 300 грн за місяць. Покупна вартість одного сувеніра 5,00 грн. Ціна реалізації (без ПДВ) — 8,00 грн.

Необхідно визначити:

- 1) скільки сувенірів треба продати, щоб не мати ні прибутку, ні збитку (критичний обсяг реалізації);
- 2) скільки сувенірів необхідно продати, щоб одержати 450 грн доходу;
- 3) який чистий дохід одержить підприємець, якщо продасть 200 сувенірів.

Завдання 19

Час роботи трьох магазинів „Сувеніри”, розташованих у курортній зоні, залежить від кількості туристів.

Далі наведено інформацію про час роботи магазинів та витрати на утримання їх за останні шість місяців.

Вихідні дані для визначення функції витрат

Місяць	Час роботи, годин	Витрати, грн
Січень	450	1350
Лютий	400	1300
Березень	500	1600
Квітень	550	1620
Травень	600	1700
Червень	700	1900

Необхідно:

1. Визначити функцію витрат на утримання магазинів трьома методами: вищої-нижчої точки; візуального пристосування; найменших квадратів;

2. Упродовж липня магазини працюватимуть 800 годин. Слід передбачити витрати на утримання магазинів, скориставшись функціями витрат, визначеними різними методами.

Завдання 20

Фірма маркетингових послуг визначила, що попит на продукцію підприємства «Оранта» значною мірою залежить від ціни продукції і характеризується такими даними:

- ціна одиниці, грн	300	250	200	150	125
- попит на продукцію, од.	125	200	310	450	550

Змінні витрати на виробництво одиниці продукції складають 100 грн., постійні витрати підприємства - 20000 грн за місяць.

Необхідно визначити оптимальну ціну, за якої підприємство «Оранта» одержить максимальну суму прибутку.

Завдання 21

Підприємство роздрібної торгівлі «Славута» має три відділи (секції), розміщені в одному приміщенні. Показники їхньої роботи за минулий рік складають, тис. грн:

Показник	Секція			Разом
	спортивного інвентарю	спортивного одягу	робочого одягу	
Обсяг продажів (чистий дохід)	254	183	97	534
Собівартість реалізованого товару	140	100	55	295
Інші змінні витрати	27	17	5	49
Постійні витрати (витрати на збут, опалення, освітлення і т. ін.)	46	46	46	138
Прибуток (збиток)	41	20	(9)	52

Визначити доцільність закриття секції робочого одягу:

- 1) без інших змін діяльності;
- 2) при її перепрофілюванні на реалізацію іншого товару, що забезпечить 40 тис. грн маржинального доходу за рік;
- 3) при передачі звільненої площі в суборенду за 50 тис. грн в рік.

Який з наведених варіантів є найбільш вигідним у фінансовому відношенні? Які ще фактори необхідно врахувати при прийнятті остаточного рішення?

Завдання 22

Об'єднання «Полімермаш» для ремонту використовує деталі, які можна виробляти власними силами, а можна у необмеженій кількості придбавати у постачальників. При власному виготовленні змінні витрати на одну деталь складають 50 грн, а постійні - 100000 грн за рік. У постачальників ціна за одну деталь становить 150 грн.

Необхідно визначити, при якій річній потребі в деталях вигідно виробляти їх власними силами, а при якій - купувати у постачальників.

Завдання 23

Завод «Енігма» виробляє вентилятори. Всі деталі завод виготовляє власними силами. Нижче наведено розрахунок собівартості виробництва 5000 електромоторів для вентиляторів, грн:

Прямі матеріали	27500	
Пряма зарплата	37500	
Змінні накладні витрати	14000	
Постійні накладні витрати	96000	
Разом		175000

ТОВ «Вента» пропонує заводу електромотори за ціною 25 грн за одиницю. В цьому випадку завод буде сплачувати також 0,5 грн на одиницю за транспортування електромоторів.

Необхідно визначити:

а) чи варто заводу приймати пропозицію ТОВ «Вента», якщо припинення виробництва електромоторів уможливить скорочення постійних витрат на 25000 грн.

б) припустімо, що в разі прийняття пропозиції купувати електромотори завод має можливість використати вільну потужність для виробництва іншої продукції, що зумовить збільшення прибутку на 40000 грн.

Завдання 24

Виробничий підрозділ підприємства «Чиж» має такі показники роботи за звітний місяць:

Показник	За планом	Фактично
Обсяг виробництва і реалізації продукції, шт.	1500	2000
Ціна реалізації, грн за одиницю продукції	200	198
Собівартість одиниці продукції, грн за одиницю	180	182

Необхідно визначити:

- 1) валовий прибуток підрозділу за звітний період (за планом і фактично);
- 2) відхилення валового прибутку в цілому та під впливом окремих факторів:

- обсягу продажів;
- ціни реалізації;
- собівартості продукції.

Завдання 25

Підприємство має 2 сегмента діяльності. По сегменту А прибуток від реалізації продукції склав 300 тис. грн., адміністративні витрати дорівнюють 60 тис. грн., а витрати на збут - 40 тис. грн. По сегменту Б прибуток від реалізації продукції склав 350 тис. грн., адміністративні витрати дорівнюють 210 тис. грн., а витрати на збут - 150 тис. грн. Яке управлінське рішення потрібно прийняти по звітним сегментам?

Завдання 26

Підприємство «Зодіак» виробляє два види продукції з такими показниками:

Показник	Вид продукції	
	А	Б
Обсяг виробництва і реалізації, од.	500	1000
Ціна реалізації, грн за одиницю продукції	200	400
Змінні витрати, грн на одиницю продукції	120	290
Постійні витрати, грн	100000	

Адміністрація підприємства розглядає питання про доцільність зміни структури виробництва і реалізації продукції, а саме: збільшення обсягу продукції А до 800 од. при зменшенні продукції Б до 700 од. Очікується, що це не вплине на суму постійних витрат, ціну реалізації та змінні витрати на одиницю продукції.

Необхідно визначити:

- маржинальний доход та операційний прибуток до і після зміни структури реалізованої продукції;
- критичний обсяг виробництва (точку беззбитковості) до і після зміни структури продукції;
- дати пропозиції про доцільність зміни структури виробництва і реалізації продукції.

Завдання 27

Компанія «Південь» здійснює ремонт телевізорів усіх марок. Ціна послуги встановлюється на підставі вартості часу і матеріалів.

Нижче наведено бюджетні дані на наступний рік:

Погодинна ставка оплати праці, грн.	3,2
Річний бюджет часу, годин	12000
Витрати матеріалів на рік, грн.	50000
Річні накладні витрати, грн:	
- придбання та зберігання матеріалів	5000
- інші	216000

Прибуток у ціні послуги становить 1,20 грн на годину. Підприємство отримало замовлення від фірми «Мастак», яке є власником готельних комплексів. Замовлення передбачає 200 годин праці й використання матеріалів на суму 800 грн.

Необхідно визначити ціну отриманого замовлення.

Завдання 28

Ковбасний цех м'ясокомбінату випускає і продає напівкопчену ковбасу «Одеська» за ціною 36 грн за 1 кг. Проектна потужність цеху 5000 кг ковбаси за місяць. Змінні витрати на 1 кг ковбаси складають 20 грн, постійні витрати цеху 20500 грн за місяць.

Необхідно визначити:

- 1) поріг рентабельності (точку беззбитковості) у натуральному та грошовому вимірнику і у відсотках до проектної потужності;
- 2) суму прибутку, запас міцності та коефіцієнт запасу міцності при досягненні проектної потужності;
- 3) ціну реалізації, яка забезпечить беззбитковість виробництва при досягненні проектної потужності;
- 4) ціну реалізації, при якій підприємство отримає 5 грн прибутку з кожного кг проданої продукції при максимальному обсязі виробництва;
- 5) суму прибутку, який одержить м'ясокомбінат при виробництві 4500 кг ковбаси за місяць.

Завдання 29

Підприємство «Забава» виготовляє чоловічі та жіночі костюми. Показники його роботи за звітний період складають:

Показник	Вид продукції		Разом
	чоловічі костюми	жіночі костюми	
Обсяг виробництва і реалізації, шт.	700	500	1200
Ціна реалізації, грн	400	450	X
Змінні витрати на одиницю продукції, грн	260	280	X
Постійні витрати, грн	X	X	100000

Необхідно визначити:

- 1) точку беззбитковості у натуральному і грошовому вимірниках;
- 2) суму прибутку підприємства при заданому співвідношенні та обсягу виробництва окремих видів продукції, а також при збільшенні питомої ваги жіночих костюмів до 50% загального обсягу виробництва у натуральних вимірниках.

Завдання 30

Фірма «Побутмаш» виготовляє та реалізує два види продукції — барометри і термометри, використовуючи всі виробничі потужності:

Показник	Барометр	Термометр
Ціна, грн	25	18
Змінні витрати на одиницю, грн	15	12
Час виготовлення, год	4	2

Попит на обидва види продукції перевищує його пропонування з боку виробників. Для виготовлення одного барометра необхідно витратити вдвічі більше годин праці, ніж для виробництва одного термометра. Загальний час роботи персоналу обмежений 80 000 год на місяць, а постійні витрати становлять 120 000 грн.

Необхідно на підставі наведених даних визначити оптимальну виробничу програму. Обґрунтуйте відповідь розрахунками.

Пояснення. Необхідно визначити маржинальний дохід на одиницю обмежуючого чинника по кожному виду продукції.

СИТУАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ

За матеріалами підприємства (де працює здобувач вищої освіти) або за умовними даними виконати наступні завдання:

- розробити систему фінансових та нефінансових показників для оцінки діяльності підприємства та його структурних підрозділів;
- підготувати сегментну звітність за господарськими та географічними сегментами підприємства;
- скласти управлінську звітність (Управлінський баланс, Управлінський звіт про фінансові результати, Управлінський звіт про рух грошових коштів) за будь-який звітний період роботи підприємства;
- проаналізувати показники управлінської звітності і розробити управлінські рішення для покращення діяльності підприємства та його структурних підрозділів. Сформулювати прогностичні показники підприємства.

Вибір варіанта для виконання контрольної роботи

		Остання цифра номера залікової книжки									
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Передостання цифра номера залікової книжки	0	П- 1,11 3-1. СЗ	П- 2,12 3-11 СЗ	П- 3,13 3-21 СЗ	П- 4,14 3-1 СЗ	П- 5,15 3-11 СЗ	П- 6,16 3-21 СЗ	П- 7,17 3-1 СЗ	П- 8,18 3-11 СЗ	П- 9,19 3-21 СЗ	П- 10,20 3-1 СЗ
	1	П- 11,21 3-2 СЗ	П- 12,22 3-12 СЗ	П- 13,23 3-22 СЗ	П- 14,24 3-2 СЗ	П- 15,25 3-12 СЗ	П- 16,26 3-22 СЗ	П- 17,27 3-2 СЗ	П- 18,28 3-12 СЗ	П- 19,29 3-22 СЗ	П- 20,30 3-2 СЗ
	2	П- 21,1 3-3 СЗ	П- 22,2 3-13 СЗ	П- 23,3 3-23 СЗ	П- 24,4 3-3 СЗ	П- 25,5 3-13 СЗ	П- 26,6 3-23 СЗ	П- 27,7 3-3 СЗ	П- 28,8 3-13 СЗ	П- 29,9 3-23 СЗ	П- 30,10 3-3 СЗ
	3	П- 1,11 3-4 СЗ	П- 2,12 3-14 СЗ	П- 3,13 3-24 СЗ	П- 4,14 3-4 СЗ	П- 5,15 3-14 СЗ	П- 6,16 3-24 СЗ	П- 7,17 3-4 СЗ	П- 8,18 3-14 СЗ	П- 9,19 3-24 СЗ	П- 10,20 3-4 СЗ
	4	П- 11,21 3-5 СЗ	П- 12,22 3-15 СЗ	П- 13,23 3-25 СЗ	П- 14,24 3-5 СЗ	П- 15,25 3-15 СЗ	П- 16,26 3-25 СЗ	П- 17,27 3-5 СЗ	П- 18,28 3-15 СЗ	П- 19,29 3-25 СЗ	П- 20,30 3-5 СЗ
	5	П- 21,1 3-6 СЗ	П- 22,2 3-16 СЗ	П- 23,3 3-26 СЗ	П- 24,4 3-6 СЗ	П- 25,5 3-16 СЗ	П- 26,6 3-26 СЗ	П- 27,7 3-6 СЗ	П- 28,8 3-16 СЗ	П- 29,9 3-26 СЗ	П- 30,10 3-6 СЗ
	6	П- 1,11 3-7 СЗ	П- 2,12 3-17 СЗ	П- 3,13 3-27 СЗ	П- 4,14 3-7 СЗ	П- 5,15 3-17 СЗ	П- 6,16 3-27 СЗ	П- 7,17 3-7 СЗ	П- 8,18 3-17 СЗ	П- 9,19 3-27 СЗ	П- 10,20 3-7 СЗ
	7	П- 11,21 3-8 СЗ	П- 12,22 3-18 СЗ	П- 13,23 3-28 СЗ	П- 14,24 3-8 СЗ	П- 15,25 3-18 СЗ	П- 16,26 3-28 СЗ	П- 17,27 3-8 СЗ	П- 18,28 3-18 СЗ	П- 19,29 3-28 СЗ	П- 20,30 3-8 СЗ
	8	П- 21,1 3-9 СЗ	П- 22,2 3-19 СЗ	П- 23,3 3-29 СЗ	П- 24,4 3-9 СЗ	П- 25,5 3-19 СЗ	П- 26,6 3-29 СЗ	П- 27,7 3-9 СЗ	П- 28,8 3-19 СЗ	П- 29,9 3-29 СЗ	П- 30,10 3-9 СЗ
	9	П- 1,11 3-10 СЗ	П- 2,12 3-20 СЗ	П- 3,13 3-30 СЗ	П- 4,14 3-10 СЗ	П- 5,15 3-20 СЗ	П- 6,16 3-30 СЗ	П- 7,7 3-10 СЗ	П- 8,18 3-20 СЗ	П- 9,19 3-30 СЗ	П- 10,20 3-10 СЗ

Позначення: П – питання, З – завдання, СЗ – ситуційне завдання .

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

Література

1. Базилюк А.В. Бухгалтерський і податковий облік автотранспорту і перевезень: посіб. Харків: Центр учбової літератури, 2019. 256 с.
2. Безверхий К.В. Облік в бюджетних установах: навч. посіб. Харків: Центр учбової літератури, 2020. 312 с.
3. Бухгалтерський облік в торгівлі та ресторанному господарстві: навч. посіб. / Блакита Г.В., Бровко О., Дзюба О., Гладій І. Харків: Центр учбової літератури, 2019. 288 с.
4. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством/ Кузь В.І., Кучер С.В., Лаговська О.А., Легенчук С.Ф. Житомир: Житомирський державний технологічний університет, 2017. – 416 с.
5. Вороніна В. Л., Зюкова М. М. Базові засади організації обліку в системі управління підприємством. *Актуальні проблеми розвитку обліку, аналізу, контролю і оподаткування у контексті європейської інтеграції та сучасних викликів глобалізації*: матеріали VIII Міжнародної наук.-практ. конф. 17-18 травня. 2018р. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2018. С. 59-62.
6. Гливенко В. В., Лень В. С. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: навч. посіб. Харків: Центр учбової літератури, 2019. 608с.
7. Гуцаленко Л.В. Облік і звітність суб'єктів малого бізнесу: навч. посіб. Харків: Центр учбової літератури, 2019. 390 с.
8. Карпушенко М. Ю. Конспект лекцій з дисципліни «Бухгалтерський облік в управлінні підприємством» (для студентів 5,6 курсу денної і заочної форм навчання за спеціальністю 8.03050901 – Облік і аудит. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. 62 с.
9. Лень В.С. Облік у бюджетних установах: навч. посіб. Київ: Каравела, 2019. 564 с.
10. Максимова В.Ф. Облік у галузях економіки: навч. посіб. Харків: Центр учбової літератури, 2019. 496с.
11. Сльозко Т.М. Бухгалтерський облік в умовах інституційних перетворень: теорія і практика. Харків: Центр учбової літератури, 2019. 304 с.

Нормативно-законодавчі акти

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.
2. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку нематеріальних активів: Наказ Міністерства фінансів України від 16.11.2009 № 1327. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 17.05.2020).
3. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України, 28.03.2013 № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 17.05.2020).
4. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства, затв. Наказ Міністерства фінансів України, 27.06.2013 № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 17.05.2020).
5. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 17.05.2020).
6. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 628. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 17.05.2020).
7. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 № 318. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 17.05.2020).

8. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати» : Наказ Міністерства фінансів України від 28.04.2006 № 415. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 17.05.2020).

9. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 32 «Інвестиційна нерухомість» : Наказ Міністерства фінансів України від 02.07.2007 № 779. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 17.05.2020).

10. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 17.05.2020).

11. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» : Наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999 № 242. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 17.05.2020).

Навчальне видання

**БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В УПРАВЛІННІ
ПІДПРИЄМСТВОМ**

методичні рекомендації для контрольних робіт здобувачів вищої освіти
освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
заочної форми навчання

**Укладачі: Сіренко Наталя Миколаївна,
Баришевська Інна Володимирівна**

Відповідальний за випуск: І.В. Баришевська

Технічний редактор: І.В. Баришевська

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 16,2.

Тираж 100 прим. Зам. №_

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м. Миколаїв, вул. Г. Гонгадзе, 9
Свідоцтво суб'єкт видавничої справи ДК №4490 від 20.02.2013 р.